

Folketinget, Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Svendborg den 19. oktober 2000

VEDR.: FORSLAG TIL ÆNDRING AF TEKST I ÆGTESKABSLOVEN GÆLDENDE FRA 1989.

I ægteskabslovens tekst fra såvel før som efter ændringen i denne i 1989 fremgår, at man ved skilsmisse kan tilkendes enten tidsbegrænset eller tidsubegrænset ægtefællebidrag.

I loven fra før 1989 kunne teksten "tidsubegrænset" have en vis berettigelse. Dette idet en ægtefælle - som hovedreglen kvinden - der blev tilkendt tidsubegrænset bidrag, som udgangspunkt ville være berettiget til bidrag fra manden i lige så mange år, som ægteskabet havde varet.

Denne lovgivning var bygget på det faktum at en børnefamilie - i 1960-erne og begyndelsen af 1970-erne - havde vanskeligt ved at få familielivet til at hænge sammen, da der for gifte par ikke fra det offentlige side var stillet vuggestuer og børnehaver til rådighed; kvinden havde 3 måneders barselsorlov, men ingen sikkerhed mod fyring ved barsel, der var ingen barnets første sygedag m.v., ligesom mandens arbejdsplads ikke var indstillet på at manden evt. også havde ansvar i en børnefamilie. Det var derfor naturligt, at kvinden fik ansvaret for hjemmet og børnepasningen - og mange kvinder påtog sig endda ofte hjemmearbejde for at få økonomien til at hænge sammen.

Når børnene nåede skolealderen var det muligt for kvinden at påtage sig et halvdagsarbejde og ægteskabsloven fra før 1989 var således kvindens "skrøbelige" retssikkerhed, for så vidt at hun alene i en skilsmissesituation kunne forvente et ægtefællebidrag, såfremt ægtefællen - der havde kunnet forfølge sin karriere - først og fremmest selv havde et "rimeligt" forsørgelsesgrundlag.

Ændringen i ægteskabsloven i 1989 er for så vidt en rimelig som følge af den gradvise udvikling i samfundet, hvor samfundet op gennem 1970-erne havde brug for kvindens arbejdskraft udenfor hjemmet, og hvorfor det offentlige i højere og højere grad stillede pasningsmuligheder til rådighed, og familiens vilkår blev ligeledes gradvist forbedret med retlige sikringer f.eks. længere barselsorlov m.v. Mandens arbejdsplads blev ligeledes tvunget til at acceptere, at manden også havde ansvar for familiens sammenhængskraft. Denne ændring består hovedsagelig af, at kvinden (i enkelte tilfælde manden) ikke længere som udgangspunkt kan tilkendes bidrag i lige så længe som ægteskabet har været, men højst 10 år, hvilket er rimeligt set ud fra børnefamiliernes forbedrede livsvilkår.

Hvorfor jeg nu foreslår, at en ændring i formuleringen af "tidsubegrænset" er, at ægtefællebidrag i dagens Danmark som ovennævnt er højst 10 år, og hvorfor begrebet langt fra ER "tidsubegrænset". Begrebet burde derfor - efter min mening - for eksempel hedde "betinget tidsubegrænset", idet dette "signalerer", at der er betingelser forbundet med vilkåret. I en skilsmissesituation er det ikke altid, at man "får det med småt med".

For at underbygge mit forslag om at ændre i lovteksten, vil jeg beskrive baggrunden som nedennævnt:

I 1994 blev jeg – efter 28 års ægteskab – skilt (separeret i 1992) og fik tilkendt "tidsubegrænset" ægtefællebidrag efter reglerne gældende fra 1989. Ved tilkendelse af "tidsubegrænset" har jeg så ret til pension efter min eksmand, hvis han dør før jeg, og hvis jeg ikke gifter mig igen.

Forud for min skilsmisse i 1994 havde jeg de seneste 20 år bestredet et halvdagsarbejde som lægesekretær - som var foreneligt med pasningen af hjemmet - men udenfor mit uddannelsesområde, som socialrådgiver. I den turbulente tid efter skilsmissen mistede jeg ovennævnte arbejde, men var "heldig" som 53-årig i tider med arbejdsløshed, at få fuldtids fastansættelse indenfor mit fag, som jeg ikke havde beskæftiget mig med i det ovennævnte antal år.

Jeg havde siden separationen oppebåret ægtefællebidrag; et bidrag der af Statsamtet " indtil videre blev nedsat til 0", da jeg nu havde et "rimeligt" forsørgelsesgrundlag, hvilket var "fair" nok. Jeg bestred dette arbejde i 12 år indtil jeg i 2006 overgik til folkepension.

I "tryk" forvisning om, at jeg - som tilkendt "tidsubegrænset" bidragspligt - ved overgang til folkepension ville være berettiget til bidrag fra min eksmand, der aktuelt oppebærer en stor pension, som er afkastet af den formue jeg gennem hele ægteskabet har bidraget til, søgte jeg om genoptagelse bidrag. Dette har jeg fået afslag på i Overpræsidiat såvel som i ankesag i Familiestyrelsen.

I dag erkender jeg min "naivitet", men jeg ville nok, hvis formuleringen af tidsubegrænset, havde været "betinget tidsubegrænset" have været opmærksom på, at tidsubegrænset IKKE ER tidsubegrænset, men højst 10 år.

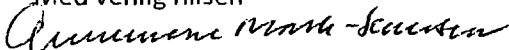
Da jeg havde arbejdet i mere end 10 år siden skilsmissen har jeg mistet enhver ret til del i den til pensionen opsparede formue, idet ægteskabsloven fra 1989 i praksis er lov med tilbagevirkende kraft. Der tages ikke hensyn til den retsbeskyttelse, vi kvinder havde før 1989, da vi som familier indrettede os efter samfundsforholdene.

I lyset af den aktuelle krise på finansmarkedet, hvor mange har mistet penge ved at investere på aktiemarkedet, kan jeg egentlig sige, at mine "aktier" i firmaet "Mark-Hansen A/S" i 1989 blev nedskrevet til 0 kr.

Jeg kan naturligvis ikke sige at de dispositioner, jeg foretog mig efter min skilsmisse, ville have været anderledes, eftersom jeg egentlig er godt tilfreds med, at have klaret mig selv, og ikke indenfor 10 år skulle have anmodet om bidrag af min eksmands arbejdsindtægter, men jeg ville være bedre "rustet" på et afslag på ægtefællebidrag.

Retsudvalget bedes overveje mit forslag.

Med venlig hilsen

Annemarie Mark-Hansen